

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยขอนำเสนอการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

#### สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 52.80 และเพศชาย จำนวน 126 คิดเป็นร้อยละ 47.20 30 เมื่อจำแนกตามอายุส่วนใหญ่อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 อายุ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่ ศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 47.70 เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่มีรายได้ 10,000 – 20,000 บาท จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 เมื่อจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีระยะเวลา ระหว่าง 1- 5 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 44.30 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นข้าราชการผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 47.80

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมและ รายด้าน ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านกรมีส่วนร่วม ด้านความคุ้มค่า ด้านโปร่งใส ด้านคุณธรรม และด้านนิติธรรม ตามลำดับ

3. แนวทางการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอยางตลาดจังหวัดกาฬสินธุ์ สรุปแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

### 3.1 ด้านนิติธรรม

3.1.1 บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอยางตลาดจังหวัดกาฬสินธุ์ทุกฝ่ายโดยเฉพาะ ผู้บริหารและข้าราชการประจำ จะต้องมีการศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อนำมาปรับใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.1.2 การออกข้อบัญญัติต่าง ๆ ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกกลุ่ม มิใช่รับฟังความคิดเห็นของบุคคลเฉพาะกลุ่ม

3.1.3 การใช้อำนาจของนิติรัฐดำเนิน ไปควบคุมนิติธรรมต้องเน้นความถูกต้อง มากกว่าความถูกต้อง

3.1.4 ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ ประชาชนด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ ขั้นตอนการดำเนินงาน

3.1.5 ผู้บริหารต้องปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ

### 3.2 ด้านคุณธรรม

3.2.1 การปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารและข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ต้องถูกต้อง ซื่อสัตย์ซื่อถึงระเบียบวินัย

3.2.2 มีความต้องการให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอยางตลาดจังหวัดกาฬสินธุ์ มีความสนใจเอาใจใส่ประชาชน และให้ยึดหลักความถูกต้อง เป็นธรรม เสมอภาค แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้ตรงกับความต้องการ

3.2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอยางตลาดจังหวัดกาฬสินธุ์ ยังขาดการรับฟังเหตุและผลจากประชาชน ควรมีความเป็นกลางในการบริหาร โครงการต่าง ๆ และขอให้ใช้หลักในการตัดสินใจไม่เอียงเอียงแก่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือเห็นแก่พวกพ้อง

3.2.4 บุคคลบางกลุ่มในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ยังขาดการเอาใจใส่ต่อองค์กรหรือรักองค์กร และคิดถึงแต่ประโยชน์ส่วนตน มากกว่าส่วนรวม

3.2.5 ให้ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ยึดหลักคุณธรรมมีภาวะผู้นำ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม

### 3.3 ด้านความโปร่งใส

3.3.1 ทุกฝ่ายต้องมีการเคารพความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ข้อมูลของแต่ละฝ่ายควรที่มีความชัดเจนถูกต้อง

3.3.2 ควรจะแถลงนโยบายการบริหารงานทุกครั้งที่มีการประชุมสภาฯ หรือประชุมหมู่บ้านและชี้แจงการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละปีให้ประชาชนรับทราบ

3.3.3 การประสัมพันธ์โดยตรงยังมีน้อย ประชาชนยังไม่ค่อยมีการรับทราบข้อมูลข่าวสาร

3.3.4 การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการเปิดเผยเปิดใจกว้าง เพื่อให้ตรวจสอบได้ตลอดเวลา และมีข้อมูลนำเสนอต่อสาธารณชนได้

#### 3.4 ด้านการมีส่วนร่วม

3.4.1 ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมคิด ร่วมเสนอความคิดเห็น และเคารพการกระทำของบุคคลอื่น

3.4.2 ฝ่ายบริหารต้องให้ความสำคัญกับชุมชน/หมู่บ้าน การตัดสินใจของสมาชิกด้วย และไม่ชี้นำประชาชน

3.4.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเปิด โอกาสให้ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ และเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกมิติ ให้มากขึ้น

#### 3.5 ด้านความรับผิดชอบ

3.5.1 ให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักถึงอำนาจหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย หรือตามกฎหมายและบางส่วนขาดความมุ่งมั่นในการทำงาน

3.5.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรใส่ใจต่อปัญหาของประชาชนที่มีความเดือดร้อน และแก้ไขปัญหาก็รวดเร็ว

3.5.3 การรับผิดชอบต่อชุมชน/หมู่บ้านที่เป็นอยู่ยังน้อยมาก เมื่อมีการผิดพลาดสมควรยอมรับและปรับปรุงแก้ไขใหม่

3.5.4 ควรส่งเสริมบทบาทหน้าที่ ให้ทุกฝ่ายมีความสำนึกในการทำหน้าที่

#### 3.6 ด้านความคุ้มค่า

3.6.1 ต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่าเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด

3.6.2 ผู้บริหารต้องจัดสรรตำแหน่งบุคลากรให้เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่

3.6.3 วิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก และพัฒนาองค์กรไปสู่จุดเป้าหมาย

3.6.4 รมรณรงค์การดำเนินตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ให้ปฏิบัติอย่างจริงจังและเข้าถึงประชาชน

## อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมและรายด้าน ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความคุ้มค่า ด้านโปร่งใส ด้านคุณธรรม และด้านนิติธรรม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้หลักกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการทำให้เป็นที่ยอมรับของสังคม กำหนดกรอบการบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้องทุกขั้นตอน มีการจัดระบบงานและข้อมูลข่าวสารเพื่อเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชน เปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้เพื่อเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญและมีส่วนร่วมทุกมิติ มีการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานโดยการวางกรอบความรับผิดชอบต่อผู้มีขอบเขตที่ชัดเจนครอบคลุมทั้งระบบงาน มีการเพิ่มความสามารถในการบริหารงานเพิ่มผลผลิตของงานในทางบวกให้เกิดความคุ้มค่ากับต้นทุนและประโยชน์ที่ได้รับ สอดคล้องกับวาสนา ธรรมจักร (2550 : 59-64) พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ภูมิ อุทักษ์ (2555 : 88-89) พบว่า ระดับความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรมและด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ และสอดคล้องกับพรรณปพร โคนปะ (2556 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความคิดของบุคลากรอำเภอหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านนิติธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความโปร่งใส ด้านคุณธรรม ด้านความคุ้มค่า ตามลำดับ

## 2. แนวทางการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขต อำเภอตลาดจังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

### 2.1 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขต อำเภอตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ สรุปแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

#### 2.1.1 ด้านหลักนิติธรรม

- 1) ผู้บริหารและข้าราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ต้องศึกษากฎหมายและระเบียบ เพื่อใช้เป็นเครื่องในการปฏิบัติงานให้  
เป็นไปตามระเบียบ และข้อบังคับเป็นที่ยอมรับของประชาชนทุกฝ่าย
- 2) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกข้อบัญญัติให้สอดคล้องกับ  
ต้องการของประชาชน เช่นการจัดประชุมหรือการทำประชาพิจารณ์ หรือการแสดงประชามติ
- 3) การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอตลาด  
จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับเป็นที่ยอมรับของคนทุกฝ่ายและมี  
ความเป็นธรรมเท่าเทียมกัน
- 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ใน  
เรื่องการบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการการให้เป็นที่ยอมรับของสังคม
- 5) ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอตลาด จังหวัด  
กาฬสินธุ์ ควรบริหารองค์กรตามความต้องการของประชาชน โดยแยกปัญหาหนักเบาและ  
ก่อนหลังเป็นสำคัญเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนให้ทั่วถึง

#### 2.1.2 ด้านหลักคุณธรรม

- 1) ควรปลูกจิตสำนึกให้บุคลากรทุกส่วนในองค์กรยึดหลักความถูกต้องดี  
งามซื่อสัตย์ อดทน จริงใจมีระเบียบวินัย ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคมและกำหนด  
กรอบการบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้องทุกขั้นตอน
- 2) ควรบริหารงานในองค์กรโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง รมรงค์  
บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ สร้างความชอบธรรมในการปฏิบัติงานให้เป็นที่  
ยอมรับของประชาชน และปลูกจิตสำนึกด้านจิตอาสา (Public mind )
- 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ควร  
รับฟังเหตุและผลของประชาชนด้วยความเป็นกลางไม่ชี้นำส่วนบริหาร โครงการที่ต้องจัดสรร  
ให้หมู่บ้านควรใช้หลักในการพิจารณาจากปัญหาที่ต้องแก้ไขเร่งด่วนก่อน

4) ควรรณรงค์ให้บุคลากรในองค์กรยึดหลักคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ที่ดี เป็นตัวอย่างแก่สังคม และมีความซื่อสัตย์ จริงใจ อุดมคติ มีระเบียบวินัย และปลูกจิตสำนึกให้รัก องค์กรของตนเอง

5) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรยึดหลักคุณธรรม ด้วยการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นคนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจขยัน อุดมคติ มีระเบียบวินัย ยึดหลักภาวะผู้นำที่ดี และปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ ประชาชน โดยเฉพาะ การ ครอบตน ครอบคน ครอบงาน

### 2.1.3 ด้านหลักความโปร่งใส

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรสร้างความไว้วางใจระหว่างองค์กรและภาคประชาชน รวมทั้งการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ข้อมูลทั้งสองฝ่าย

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรมีช่องทางและกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบการใช้งบประมาณ และกำหนดช่องทางในการประชาสัมพันธ์นโยบายหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ารับฟังการประชุมสภา

3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างตรงไปตรงมาโดยจัดให้มีการจัดระบบงานและข้อมูลข่าวสารเพื่อเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชน

4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรมีช่องทางและกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจนและปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีการจัดระบบงานและข้อมูลข่าวสารเพื่อเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารต่อสาธารณชน

### 2.1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม

1) ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้เพื่อเสนอความเห็นในการตัดสินใจ ปัญหาสำคัญและมีส่วนร่วมทุกมิติ เช่น มีส่วนร่วมคิด เสนอความคิดเห็น การทำประชาพิจารณ์ หรือแสดงประชามติ

2) ควรเคารพการตัดสินใจของสมาชิกฯ และประชาชนในพื้นที่บริการ และสนองตอบความต้องการตามเงื่อนไขของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรเปิดช่องทางหรือโอกาสให้ประชาชนรับรู้ เสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประชาชน เช่น การเข้ารับฟังการประชุมสภาหรือรับทราบข้อมูลจากเว็บไซต์ เป็นต้น

#### 2.1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ

1) ควรสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือตามกฎหมาย และฝ่ายบริหารต้องมีความกล้าหาญที่จะให้คุณให้โทษต่อบุคลากรในองค์กร เพื่อสร้างความชอบธรรมในการบริหารงาน

2) ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรใส่ใจปัญหาของประชาชนและกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาและมีความกล้าหาญ และกล้าได้กล้าเสียจะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไปได้

3) ควรมีการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐาน โดยการวางกรอบความรับผิดชอบให้มีขอบเขตที่ชัดเจนครอบคลุมทั้งระบบงานเพื่อความชัดเจนในการทำงานมากยิ่งขึ้น

4) การปฏิบัติหน้าที่บริการประชาชนถือเป็นภารกิจหลักของการส่วนท้องถิ่นเนื่องจากรัฐบาลมอบอำนาจให้ท้องถิ่นหรือการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นบริหารงานเพื่อบริการประชาชนภายใต้กฎหมาย และอยู่ในกำกับของรัฐบาล บุคลากรในองค์กรต้องรับรู้อย่างเต็มที่และมีจิตสำนึกในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร

#### 2.1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรเพิ่มความสามารถในการบริหารงาน เพิ่มผลผลิตของงานในทางบวกให้เกิดความคุ้มค่ากับต้นทุน และประโยชน์ที่ได้รับ

2) ควรพิจารณาตัวบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดคือการคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ผลงานของบุคคลนั้น ความอาวุโสในราชการ การรักษาวินัย ความเหมาะสมอื่น ๆ และผลประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับ และใช้หลักเกณฑ์ที่สำคัญคือ 1) หน้าที่และความรับผิดชอบ 2) ลักษณะงานที่ปฏิบัติ 3) ความรู้ความสามารถที่ต้องการ 4) คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

3) ควรจัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้หลักSWOT หาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคเพื่อสร้างความพร้อมในการพัฒนาองค์กร

4) ควรจัดทำโครงการตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้หมู่บ้านในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ โดยจัดงบประมาณสนับสนุนและจัดให้มีการประกวดรับรางวัลเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้จ่ายอย่างประหยัดในครัวเรือนและส่งเสริมรายได้ รวมทั้งการส่งเสริมการออมให้กับประชาชน

**2.2 แนวทางแก้ไขในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาดจังหวัดกาฬสินธุ์**

สรุปเป็นผังมโนทัศน์ ดังนี้





สอดคล้องกับแนวคิดของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (2546 : 60-64) ได้สรุปสาระสำคัญอันเป็นหลักพื้นฐานของธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ด้วยหลัก 6 ประการดังนี้

2.2.1 หลักนิติธรรม คือ การกำหนดกฎกติกา และการปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึง สิทธิเสรีภาพความยุติธรรม

2.2.2 หลักคุณธรรม คือ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม เจ้าหน้าที่ของรัฐ

2.2.3 หลักความโปร่งใส คือ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย

2.2.4 หลักการมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความคิดเห็น

2.2.5 หลักความรับผิดชอบ คือ การตระหนักในสิทธิ

2.2.6 หลักความคุ้มค่า คือ การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ข้อมูลเสนอแนะบางประการอันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรกำหนดนโยบาย จัดทำแผนแม่บทเป็นลายลักษณ์อักษรและสามารถน่านโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้จริง ยึดหลักคุณธรรม และใช้หลักภาวะผู้นำที่ดีในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการปฏิบัตินโยบาย

1.2 ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารงาน พัฒนาระบบการสั่งการ และการสื่อสารในองค์กร เพื่อบรรยากาศในการทำงานบนพื้นฐานแห่งรักความสามัคคีที่ถ้อยอาศัยระหว่างกัน

1.3 ควรจัดให้มีช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรและเปิดการเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างตรงไปตรงมา

## 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 ควรวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม  
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY